

VIDÉKFEJLESZTÉSI MINISZTERIUM

Magyarország falvainak értékalapú megújítása Vidékfejlesztési Program 2014-2020

Dr. Maácz Miklós főosztályvezető
Vidékfejlesztési Főosztály

2014. április 16.

Szabolcs

„A projekt a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat Elnökségének értékelése és javaslata alapján, az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap társfinanszírozásában, a Nemzeti Vidékfejlesztési Program Irányító Hatóságának jóváhagyásával valósult meg.”

A vidékfejlesztési politika céljai

Az új hétéves pénzügyi keretről szóló megállapodás főbb számai (Mrd euró)

	2007-2013	2014-2020	Változás	Változás (%)
EU teljes költségvetése	994	960	-34	97
KAP költségvetés	421	373	-48	89
Közvetlen támogatások (és piaci intézkedések)	319	278	-41	87
Vidékfejlesztés	98	85	-13	87
Magyarországra jutó KAP támogatás	10,4	12,3	1,9	118
Magyarország részesedése a KAP támogatásokból (%)	2,36	3,19	0,83	135
Magyarország közvetlen támogatási allokációja	6,6	8,8	2,3	135
<i>Magyarország vidékfejlesztési allokációja</i>	3,9	3,5	-0,4	89

Forrás: Az AKI Agrárpolitikai Kutatások Osztályán készült számítások az MFF megállapodás alapján

Európa 2020 stratégia

Közös Stratégiai Keretrendszer (CSF)

– lefedi az ERFA-t, EMVA-t, ESZA-t, Kohéziós Alapot és ETHA-t, tükrözi az EU2020 célokat közös tematikai célkitűzésekkel, melyek megvalósítására mindegyik alapon kulcslépéseket határoz meg

Partnerségi Megállapodás

– nemzeti szintű dokumentum mely leírja hogy kerülnek felhasználásra az alapok az EU2020-as célok megvalósítása érdekében

Vidékfejlesztés: EMVA

Egyéb CSF alapok (ERFA, ESZA, Kohéziós Alap, ETHA)

Átfogó témák: Innováció, Környezet és Klímaváltozás

Tudástranszfer
és innováció
előmozdítása a
mezőgazdaságban,
erdészetben
és vidéken

Versenyképesség
és a gazdaságok
életképességének
növelése, fenntartható
erdőgazdálkodás

Az
élelmiszer-láncok
szerveződésének,
mg-i termékek
feldolgozásának
és az ágazati
kockázatkezelés
ösztönzése

A
mezőgazdasági
és erdészeti
ökoszisztémák
helyreállítása,
megőrzése
és erősítése

Erőforrás-hatékonyság
előmozdítása,
alacsony CO₂
kibocsátású és a
körny-i kihívásokra
rugalmasan reagáló
mg,
élip.,erdő tám.

Társadalmi
kirekesztés,
szegénység elleni
küzdelem és
gazdasági fejlődés
előmozdítása
vidéken

Vidékfejlesztés tartalma

2007-2013

Támogatási tengelyek

I. tengely - A mezőgazdasági és erdészeti ágazatok versenyképességének javítása

II. tengely - A környezet és a vidék fejlesztése

III. tengely - A vidéki élet minősége és a vidéki gazdaság diverzifikálása

IV. tengely – LEADER

2014-2020

Prioritások

1. kutatás, fejlesztés, innováció, képzés, szaktanácsadás
2. az agrárgazdaság életképességének és versenyképességének fokozása
3. élelmiszerláncok szervezése, termék feldolgozás
4. ökoszisztémák állapotának helyreállítása, biológiai sokféleség, tájak állapotának megőrzése
5. erőforrás-hatékonyság előmozdítása, megújuló energia, éghajlatváltozás hatásainak csökkentése
6. társadalmi befogadás előmozdítása, szegénység csökkentése, gazdasági fejlődés a vidéki területeken

A Vidékfejlesztési Program prioritástengelyei és fókuszterületei

1. A tudásátadás és az innováció előmozdítása a mezőgazdaságban, az erdészetben és a vidéki térségekben

1.a Az innovációnak és a tudásbázis gyarapításának az ösztönzése a vidéki térségekben.

1.b A kapcsolatok erősítése a mezőgazdaság és az erdészet, valamint a kutatás és az innováció között.

1.c Az egész életen át tartó tanulás és a szakképzés előmozdítása a mezőgazdasági és az erdészeti ágazatban.

2. A gazdaságok életképességének és versenyképességének fokozása, innováció és fenntartható erdőgazdálkodás elősegítése

2.a A mezőgazdasági üzemek gazdasági teljesítményének növelése és a szerkezetátalakítás és modernizáció ösztönzése, különös tekintettel a piaci részvétel és orientáció növelésére, valamint a mezőgazdasági diverzifikációra

2.b A generációs megújulás előmozdítása a mezőgazdasági ágazatban.

3. Az élelmiszerláncok szervezése, ideértve a mezőgazdasági termékek feldolgozását és értékesítését, állatjóllétnek és kockázatkezelésnek a mezőgazdaság terén történő előmozdítása

3.a Az elsődleges termelők megfelelőbb integrálása az élelmiszerláncba a minőségrendszerek, a helyi piacokon és a rövid ellátási láncokon keresztül folytatott promóció, a termelői csoportok és a szakmaközi szervezetek révén.

3.b A mezőgazdasági üzemekben megvalósuló kockázatkezelés támogatása.

4. A mezőgazdaságtól és az erdészettől függő ökoszisztémák állapotának helyreállítása, megőrzése és javítása

4.a A biológiai sokféleségnek többek között a Natura 2000 területeken és a jelentős természeti értéket képviselő gazdálkodás tekintetében történő helyreállítása és megőrzése, valamint az európai tájak állapotának helyreállítása és megőrzése.

4.b A vízgazdálkodás javítása.

4.c A talajgazdálkodás javítása.

5. Az erőforrás-hatékonyság előmozdítása, valamint az alacsony széndioxid kibocsátású és az éghajlatváltozás hatásaihoz alkalmazkodni képes gazdaság irányába történő elmozdulás támogatása a mezőgazdasági, az élelmiszer-ipari és az erdészeti ágazatban

5.a A mezőgazdaság általi vízfelhasználás hatékonyságának fokozása.

5.b A mezőgazdaság és az élelmiszer-feldolgozó iparág általi energiafelhasználás hatékonyságának fokozása.

5.c A megújuló energiaforrások, a melléktermékek, a hulladékok és más, nem élelmiszer jellegű nyersanyagok biogazdasági célokra történő szállításának és felhasználásának megkönnyítése.

5.d A mezőgazdaságból származó dinitrogén-oxid- és metánkibocsátás csökkentése.

5.e A szénmegkötés előmozdítása a mezőgazdaságban és az erdészetben.

6. A társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység csökkentése és a gazdasági fejlődés támogatása a vidéki térségekben

6.a Segítségnyújtás a diverzifikáláshoz, új kisvállalkozások alapításához és a munkahelyteremtéshez.

6.b A helyi fejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben.

6.c Az információs és kommunikációs technológiák hozzáférhetőbbé tétele, használatának előmozdítása, és minőségének javítása a vidéki térségekben.

VP 4.0 forrásai

	2014-2020
Teljes forrás , millió Ft	1 191 470
Prioritások aránya	
1. prioritás, %	4,06
2. prioritás, %	7,98
3. prioritás, %	17,50
4. prioritás, %	25,76
5. prioritás, %	19,17
6. prioritás, %	18,04

Főbb változások a 2007-2013 időszakhoz képest

- ÚMVP tengelyei megszűnnek
- Egy intézkedés lista – kombinálható intézkedésekkel
- Tematikus alprogramok: fiatal gazdák, rövid ellátási láncok stb.
- Megerősített Együttműködés intézkedés
- Európai Innovációs Partnerségi (EIP) Hálózat
- LEADER koncepció kiterjesztése és megerősítése – Közösségvezérelt helyi fejlesztés: CLLD
- Kockázatkezelési intézkedések átkerülnek a II. pillérbe

Főbb változások a 2007-2013 időszakhoz képest

- „Zöld” intézkedések az EMVA keret 30 %-ából
- Különálló ökogazdálkodás intézkedés
- Zöldítés nem lesz az AKG alapkövetelmény része
- Ekvivalencia - kettős finanszírozás tilos!
- KAT támogatás új neve: természeti hátránnyal érintett területek támogatása - lehatárolt területek nagysága nő
- Erdészeti intézkedések esetén az erdőgazdálkodó lesz a támogatott
- ÁFA támogatható, ha a nemzeti jogszabályok alapján nem igényelhető vissza
- Az n+2 szabály n+3-ra változott, ennek különösen a 2014-es átmeneti év allokációja esetén lesz jelentősége

EMVA társfinanszírozási arányok

Maximális EMVA hozzájárulás mértéke:

- Kevésbé fejlett régiók: 85%
- Fejlett régiók (Közép-Magyarország): 53%
- „Zöld” intézkedések (minden régióban) : 75%
- Tudásátadás; Termelői csoportok; Együttműködés; LEADER:
 - Fejlett régiók: 80%
 - Kevésbé fejlett régiók: 90%
- Pénzügyi eszközök; I. pillérből átcsoportosított összegek: 100%

A 6. prioritás intézkedései

19. cikk: MEZŐGAZDASÁGI ÜZEMEK ÉS VÁLLALKOZÁSOK FEJLESZTÉSE

1. A vállalkozás beindításához nyújtott támogatás fiatal mezőgazdasági termelők számára
2. A vállalkozás beindításához nyújtott támogatás vidéki térségekben folytatandó nem mezőgazdasági tevékenységekhez
3. A vállalkozás beindításához nyújtott támogatás mezőgazdasági kisüzemek fejlesztéséhez
4. Nem mezőgazdasági tevékenységek beindítására és fejlesztésére irányuló beruházások

2.+4.

Kézműves tevékenységek induló támogatása

Maximális támogatási intenzitás 100%

Maximális támogatás 15 millió Ft/5 év

Kézműves tevékenységek fejlesztése

Maximális támogatási intenzitás 50%

Maximális támogatás 35 millió Ft

19.4 : Nem mezőgazdasági tevékenység fejlesztése (diverzifikáció)

1. Turisztikai szolgáltatások és vendéglátás fejlesztése;
2. Mezőgazdasági termékre/melléktermékre épülő Non-Annex I termék (kivéve energia) feldolgozása és közvetlen termelői értékesítése (nem feltétel a mezőgazdasági termék input);
3. Hagyományos kisipari és kézműves termékek előállítása;
4. A mező- és erdőgazdálkodási gazdasági egységen kívül kialakított kereskedelmi tevékenység vidéken és városban egyaránt. Városban létrehozott kereskedelmi egység fejlesztése abban az esetben támogatható, ha a beruházás tárgyának tulajdonosa vagy minimum 5 éves bérleti szerződéssel rendelkező bérlője maga a mezőgazdasági termelő);
5. Gazdálkodásra építő szolgáltatások kialakítása, beleértve a szociális, rehabilitációs szolgáltatásokat, ismeretátadást, oktatást;

Maximális támogatás	35 millió Ft
Maximális támogatási intenzitás	50%

20. cikk: Alapvető szolgáltatások és falvak megújítása a vidéki térségekben

1. A vidéki térségekben található települések és falvak, valamint az általuk biztosított alapvető szolgáltatások fejlesztésére, valamint a Natura 2000 területek és egyéb, magas természeti értéket képviselő területek védelmére és kezelésére vonatkozó tervek kidolgozása és naprakésszé tétele.
2. Beruházások a kisméretű infrastruktúra valamennyi típusának létrehozása, fejlesztése vagy bővítése terén, beleértve a megújuló energiával és az energia megtakarítással kapcsolatos beruházásokat.
3. A vidéki népesség számára nyújtott helyi alapvető – többek között szabadidős és kulturális tevékenységekkel kapcsolatos – szolgáltatások és a kapcsolódó infrastruktúra létrehozására, fejlesztésére vagy bővítésére irányuló beruházások.
4. A falvak kulturális és természeti örökségének, a vidéki tájaknak és a nagy természeti értékű területeknek a megőrzésével, helyreállításával és korszerűsítésével – az ezekhez kapcsolódó társadalmi-gazdasági szempontokat, valamint a környezettudatosságot célzó intézkedéseket is beleértve – kapcsolatos tanulmányok és beruházások.

20.2: Kisméretű infrastruktúra létrehozása

Helyi közösségi energiaigény fedezését (közösségi szolgáltatást végző épület energiaellátása) szolgáló, megújuló energiaforrásokat hasznosító beruházások 100 KW névleges energiatermelő teljesítményig.

A közösségi infrastruktúra épületeinek energia felhasználása biztosítható megújuló alapú energiával.

Maximális támogatás	50 millió Ft
---------------------	--------------

20.3: Alapvető szolgáltatások fejlesztése

1. Közétkeztetés fejlesztése

Saját főzőkonyhával rendelkező, egész évben működő, a településen bárki által igénybe vehető szolgáltatást nyújtó, közétkeztetést végző intézmény konyhájának fejlesztése gépek, berendezések, eszközök beszerzésével, beépítésével, gépjármű beszerzésével a helyi alapanyag beszerzés és készétel szállítása megoldására.

2. Többfunkciós közösségi tér/szolgáltató központok létrehozása, fejlesztése

A helyi társadalom közösségi, kulturális és tájékozási szükségleteinek kielégítését, a szabadidő színvonalas eltöltését szolgáló, kültéri és/vagy beltéri helyszín fejlesztése, amely a helyi közösségek tagjai számára nyitott és hozzáférhető. Az intézkedés keretében új épületek, építmények létrehozása, meglévő épületek, építmények felújítása, szolgáltatások nyújtásához szükséges eszközök beszerzése támogatható.

3. Falu- és tanyagondnoki szolgálat ellátásához jármű és eszközbeszerzés

4. Közfoglalkoztatásban dolgozók számára szociális illetve foglalkoztató helyiség kialakítása

A településeken közfoglalkoztatásban dolgozók munkakörülményeinek javítása érdekében, a munkavállalók által használható melegedő, öltöző, szociális blokk illetve foglalkoztató funkciókat tartalmazó helyiségek kialakítsa meglévő, más funkciójú épület átalakításával, bővítésével.

5. Önkormányzati tulajdonú utak kezeléséhez, állapot javításához és fenntartó karbantartásához munkagépek beszerzése

Kombinált kotró-rakodó gépek beszerzése az útkarbantartáshoz szükséges adapterekkel (körmös kanalak, rézsűkanál, árokásó kanál, hótoló lap, hómaró, úttisztító, rézsűkasza).

6. Hatósági engedéllyel működő állatmenhelyek támogatása

20.3: Alapvető szolgáltatások fejlesztése

Maximális támogatás/támogatás intenzitás

1. Közétkeztetés fejlesztése 20 millió Ft /100%
2. Többfunkciós közösségi tér/szolgáltató központok létrehozása, fejlesztése 30 millió Ft /100%
3. Falu és tanyagondnoki szolgálat ellátásához jármű és eszközbeszerzés 12 millió Ft /100%
4. Közfoglalkoztatásban dolgozók számára szociális, foglalkoztató helység kialakítása 15 millió Ft/100%
5. Önkormányzati tulajdonú utak kezeléséhez, állapot javításához és fenntartó karbantartásához munkagépek beszerzése 20 millió Ft /100%
6. Hatósági engedéllyel működő állatmenhelyek támogatása 15 millió Ft /100%

20.4: Falvak kulturális és természeti örökségének megőrzése

1. Olyan műemléki vagy helyi védettségű épületek fejlesztésének támogatása, melyek során az épített örökség megőrzésének igényével új funkciók, szolgáltatások jönnek létre.
2. Támogatható több településre kiterjedő (legalább 3 település) tanulmányok készítése, melyek védett épületek állapotát, értékét, megőrzésének költségeit, hasznosítási lehetőségeit és költségeit mérik fel.
3. Beruházásokhoz kapcsolódó előtervek (tanulmánytervek) készítése illetve az építési beruházások felújító, funkcióbővítő jellegű végrehajtása.
4. Természeti örökség, nagy természeti értékű területek megőrzésével, helyreállításával, turisztikai, rekreációs, oktatási és egyéb közösségi célú környezetkímélő hasznosításával kapcsolatos beavatkozási lehetőségek felmérése, tanulmányok, tervek készítése, melyek felméri a területek állapotát, értékeit, megőrzésének költségeit, fenntartható hasznosítási lehetőségeit. A térségi tanulmányok és tervek alapján a természeti környezet, táj rehabilitációjára, megőrzésére és fenntartható hasznosítására irányuló beruházások végrehajtása.

Maximális támogatás/támogatás intenzitás

Épített és védett természeti örökséget felmérő térségi tanulmányok	5 millió Ft/100%
Beruházásokat megelőző előterv (tanulmányterv)	500 ezer Ft /100%
Építési beruházások	50 millió Ft
Non-profit tulajdon esetén:	100%
Vállalkozói tulajdon esetén	50%

LEADER HELYI AKCIÓCSOPORTOK (CLLD - KÖZÖSSÉGVEZÉRELT HELYI FEJLESZTÉS)

LEADER 1.: A kedvezőtlen társadalmi, demográfiai térségi folyamatok hatásainak enyhítése

1. A szegénység enyhítését célzó innovatív, komplex, felzárkózást és befogadást célzó programok /projektek megvalósítása. A helyi szociális munka kapacitásainak erősítése, helyi szükségletekre szabott közösségi megoldások kialakítása. A helyi közösségek szociális érzékenysége, a generációk és a társadalmi csoportok kapcsolatainak erősítését szolgáló tevékenységek, közösségfejlesztés. Speciális, a helyi szükségletek szerinti képzések szervezése, készségfejlesztés tartós munkanélküliek, szegénységben élők számára, a munkaerőpiaci integrációt szolgáló foglalkoztatás feltételeinek támogatása.
2. Gyermekek iskolai és iskolán kívüli nevelésének fejlesztése, a gyakorlatorientált, a pályaválasztást megalapozó programok, gazdálkodási ismeretek feltételeinek megteremtése, bevezetése.
3. Alapszolgáltatásokat kiegészítő települési szolgáltatások fejlesztése. Szabadidős, kulturális tevékenységekkel kapcsolatos közösségi infrastruktúra, többfunkciós közterek kialakítása, fejlesztése.
4. A fiatalok helyben tartását és a betelepülést ösztönző fejlesztések, beleértve az oktatáshoz, egészségügyhöz és szociális munkához kapcsolódó feladatok ellátása érdekében lakhatás biztosítását, vállalkozások inkubációját, valamint a munkavállalást elősegítő programokat. A fiatalok mobilitását segítő programok, képzések.
5. A vidéki szellemi és közösségi élettel kapcsolatos programok, képzések, közösségi kezdeményezések, tevékenységek (táborok, kiállítások) helyi társadalmi akciók támogatása, közösségfejlesztés, a fentiekhez kapcsolódó eszközfejlesztés.
- 6. Kulturális (beleértve az épített környezetet) és természeti örökség megőrzése és hasznosítása.

LEADER HELYI AKCIÓCSOPORTOK (CLLD - KÖZÖSSÉGVEZÉRELT HELYI FEJLESZTÉS)

LEADER 2.: Helyi gazdaság megerősítése

1. Mikro- és kisvállalkozások elindításának, fejlesztésének ösztönzése, vállalkozási inkubáció, innovatív megoldások alkalmazásának elősegítése, a magasabb hozzáadott értékű, minőségi termék-előállítást szolgáló képzés, közös infrastruktúra kialakítása, a hálózatosodás segítése.
2. A helyi termelési-fogyasztási rendszerek létrehozása, megerősítése, beleértve a helyi termékek fejlesztését, a termékértékesítés lehetőségét kínáló értékesítő helyek fejlesztését, a potenciális helyi fogyasztók beszerzési és fogyasztási kultúrájának befolyásolását célzó közösségi akciók támogatását, a REL és FIG alprogramba történő csatlakozás ösztönzését, a csatlakozás feltételeinek megteremtését.
3. A helyi háztáji integrációs rendszerek kialakításának ösztönzése: a kizárólag szociális/rehabilitációs célból saját fogyasztásra, illetve részleges piaci kibocsátásra történő kisléptékű mezőgazdasági termelő tevékenység kiterjesztése, beleértve a termelési eszközök/anyagok beszerzését lehetővé tevő induló támogatás, feldolgozó infrastruktúra kialakítását, képzés, tanácsadás, a termelés helyi szintű koordinációja.
4. A vidéki térségek idegenforgalmi specifikumaira pl. a természeti környezet, gazdálkodás, hagyományok, gasztronómia, vidékhez köthető szabadidős tevékenységekre, sportokra építő turisztikai fejlesztések. Egyedi élményeket nyújtó, specifikus vendégigényekhez alkalmazkodó tematizált turisztikai termékcsomagok kialakítása. Turisztikai hálózati infrastruktúra elemek fejlesztése. Turisztikai szolgáltatások hálózatos fejlesztése és/vagy marketingje (tervezés, animáció, működés, promóció) és ehhez kapcsolódó beruházások.

LEADER HELYI AKCIÓCSOPORTOK (CLLD - KÖZÖSSÉGVEZÉRELT HELYI FEJLESZTÉS)

LEADER 3.: A természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás kialakítása és a klímareziliencia fejlesztése

1. A helyi felnőtt lakosság körében (különösen agrárium) végzett, klíma és környezettudatosságot fejlesztő szemléletformáló akciók és a helyi gyermekek klíma és környezettudatosságának megalapozását szolgáló tevékenységek az óvodai, iskolai és iskolán kívüli oktatás-nevelési lehetőségek kihasználásával. Egyéb kapcsolódó közösségi kezdeményezések és helyi társadalmi akciók támogatása.
2. A helyi fenntarthatósági és alkalmazkodási stratégia kialakítása közösségi tervezéssel a széleskörű elfogadás érdekében. Szükség esetén egy-egy környezeti kihívás, vagy kezelési alternatíva alaposabb vizsgálata, mérése.
3. Innovációs brókertevékenység a környezetgazdálkodás területén. A fenntarthatóság és a klímareziliencia fejlesztéshez kapcsolódó innovációs tevékenység a speciális helyi kihívások és megoldási elképzelések vizsgálatával, a megfelelő tudományos és mérnöki input igények azonosításával és az ennek alapján kiválasztott közreműködők bevonásával.
4. Az élőhely és tájkarbantartáshoz szükséges, a környezeti monitoring tevékenységet segítő, valamint a szélsőséges meteorológiai események következményeinek kezelésére alkalmas műszer és eszközkapacitások létrehozása, ezek működtetésére helyi ökológiai szolgálatok, tudásközpontok kialakítása a helyi civil szervezetekre alapozva.
5. Kisléptékű, kísérleti és/vagy bemutató jellegű beavatkozások megvalósítása a helyi alkalmazkodási terveknek megfelelően, pl. klímarezilienciát fejlesztő kultúrák, művelésmódok kísérleti bevezetése, helyi anyagokra/hagyományokra alapozott építészeti megoldások, élőhely rehabilitáció vagy kialakítás, pufferzónák létrehozása, kisebb vízvisszatartást szolgáló projektek.

LEADER HELYI AKCIÓCSOPORTOK (CLLD - KÖZÖSSÉGVEZÉRELT HELYI FEJLESZTÉS)

LEADER 4.: A Helyi Akciócsoportok együttműködéseinek előkészítése és megvalósítása

Az együttműködések keretén belül támogatás nyújtható:

1. Speciális tudás, tapasztalat, gyakorlat átvételéhez, alkalmazásához
2. Több térség termékeit, szolgáltatásait érintő közös minőségi rendszerek és marketing kialakításához
3. Több térséget érintő, a közszolgáltatások körén kívüli közösségi célú szolgáltató rendszerek kialakításához
4. Szellemi, kulturális, közösségi életet élénkítő közös kezdeményezések megvalósításához.

Termelő tevékenység támogatása a térségi együttműködés keretében nem finanszírozható.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

Dr. Maácza Miklós
Főosztályvezető
Vidékfejlesztési Főosztály